

# Облікова картка дисертації

## I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U001044

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 28-03-2025

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:



## II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Стойків Андрій Дмитрович

2. Andrii Stoykiv

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 032

Назва наукової спеціальності: Історія та археологія

Галузь / галузі знань: гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 032 Історія та археологія

Дата захисту: 30-06-2023

Спеціальність за освітою: Середня освіта (Історія)

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

### **III. Відомості про організацію, де відбувся захист**

**Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради):** PhD 1460

**Повне найменування юридичної особи:** Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

**Код за ЄДРПОУ:** 02125544

**Місцезнаходження:** вул. М. Кривоноса, буд. 2, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46027, Україна

**Форма власності:** Державна

**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України

**Ідентифікатор ROR:**

### **IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію**

**Повне найменування юридичної особи:** Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

**Код за ЄДРПОУ:** 02125544

**Місцезнаходження:** вул. М. Кривоноса, буд. 2, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46027, Україна

**Форма власності:** Державна

**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України

**Ідентифікатор ROR:**

### **V. Відомості про дисертацію**

**Мова дисертації:** Українська

**Коди тематичних рубрик:** 18.41.11, 18.41.11.11, 18.41.09, 03, 03.29

**Тема дисертації:**

1. Metanarrative of heavy metal music 1968-2018: історико-культурологічний вимір
2. Metanarrative of Heavy Metal music 1968-2018: historical and cultural dimension

**Реферат:**

1. У дисертаційній роботі на основі партитур композицій проаналізовано хід розвитку хеві-металу від його становлення наприкінці 1960-х до 2018 року. Поруч з цим, задля глибшого висвітлення елементів відповідного розвитку в дисертації окреслено послідовні музичні впливи, які також відіграли значну роль у еволюції відповідного жанру. Систематизовано ключові схожості між субжанрами важкої музики, які у своїй сумі демонструють системність та цілісність хеві-металу як окремого напрямку. Проаналізовано розвиток хеві-металу як контркультурного феномену не тільки у музичній індустрії, а також соціокультурне відображення частини тогочасного суспільства, його несприйняття мейнстрімності та бажання до нового творіння, неподібного до попередніх, усталеніших зразків, наприклад культури Гіппі в США, розвиток якої припав на середину 1960 рр. Разом з цим, описано процес трансформації важкої музики до мейнстріму в декількох етапах, на кожному з яких всередині хеві-металу один із субжанрів здобував широкої

популярності, що відстежується на прикладах трансляцій композицій в радіоефірах та на телебаченні, зокрема американському каналу MTV. Відповідно, на кожному з цих етапів з'являвся новий, екстремальніший субжанр, який прагнув шокувати слухачів, або повернути важку музику назад до андеграунду, вважаючи цей стан своєрідним «Золотим Часом» жанру. Важливе місце посідає розгляд кожного окремого субжанру водночас як елементу в системі хеві-метал музики (його зв'язки з попередніми субжанрами, культурницькі запозичення з інших сфер музики чи загальної культури) і як окремого яскравого аспекту зі своїми особливостями та відмінностями. Такий розгляд складає ціліснішу картину розвитку важкої музики і особливо чітко викристалізовує унікальність кожного з субжанрів всередині системи хеві-металу. Значну увагу надано питанню виникнення хеві-металу, яке містить декілька вимірів, зокрема: - Музичний, який пояснює композиційні запозичення та впливи, на основі яких формувався новий жанр. - Контркультурний, який окреслює феномен темної чи химерної тематики у текстах композицій та окремих музичних елементах. - «Вимір випадковості», який, завдяки тогочасній музичній журналістиці зіграв роль найменування відповідного жанру і без якого музичний феномен, котрого називають «хеві-метал», або не відбувся під відповідною назвою, або не відбувся взагалі. У дослідженні, окрім контркультурного виміру, проаналізовано загальну культурну сферу, що є важливим під час опису розвитку важкої музики в європейських державах, особливо екстремальних субжанрів, наприклад блек-металу (Black Metal) в Норвегії та Швеції, які справедливо вважаються крайніми проявами екстремальної музики через заклики у текстах і відповідних діях, наприклад підпаленні церков у 1990 рр. Без розуміння загального культурного виміру відповідних держав у той чи інший історичний час, відповідні феномени не можуть бути вичерпно пояснені. Разом з цим, своє місце посідають інші чинники, зокрема географічно-кліматичні особливості, економічний стан, розвиток технологій комунікації, тощо. Розвиток хеві-металу для зручності дослідження диференційовано на два етапи: - доекстремальний, у якому описано становлення нового жанру наприкінці 1960 рр. як відмінного від вже, відносно, популярної рок-музики та її культури, формування головних відмінностей від відповідної культури в час розквіту субжанрів рок-музики в 1970 рр., вихід на передній план у музичній контркультурі хеві-металу як окремого незалежного жанру в перших двох третинах 1980 рр. У цьому періоді описано хеві-метал першочергово як феномен британської музичної тривалої традиції, яка досягнула свого апогею на початку 1980 рр., створивши своєрідну «школу», яка увійшла в історіографію як «Нова Хвиля Британського Хеві-Металу» («New Wave of British Heavy Metal»). Вплив британської сцени доволі швидко поширився у США, де в середині 1980 рр. виник новий субжанр – треш-метал (Thrash Metal), у рамках якого творили найвідоміші виконавці важкої музики, такі як Metallica, Megadeth, Slayer, Anthrax та інші. Конкуруючи з іншим популярним на той час субжанром в США глем-металом (Glam Metal), відбувся перший феномен конфлікту всередині важкої музики, де один із субжанрів здобув час ефірів на радіо та телебаченні, а інший намагався повернути жанр в андеграунд, з чого розпочався перехід до наступного етапу. - Екстремальний, у якому на основі кризи метал-музики проаналізовано її атомізацію та розпорошення на багато нових субжанрів, кожен з яких намагався у той чи інший спосіб шокувати слухачів, головним чином це були започаткований на хвилі занепаду треш-металу – американський дез-метал (Death Metal) і норвезький блек-метал. Хронологічно, це кінець 1980 – початок 1990 рр.

2. Dissertation based on the scores of the compositions, the dissertation analyzed the course of development of Heavy Metal from its formation in the late 1960s to 2018. Along with this, in order to better highlighting the elements of the corresponding development, the dissertation outlined successive musical influences that also played a significant role in the evolution of the respective genre. The key similarities between the subgenres of heavy music are systematized, which in their sum demonstrate the system and integrity of Heavy Metal as a separate direction. The development of Heavy Metal as a countercultural phenomenon not only in the music industry is analyzed, but also the sociocultural reflection of a part of society at that time, its rejection of the mainstream and the desire for a new creation, unlike the previous, more established models, for example, the hippie culture in the USA, the development of which occurred in the mid-1960s. Along with this, the process of transformation of heavy music to the mainstream is described in several stages, at each of which one of the subgenres within Heavy Metal gained wide popularity, which is tracked by examples of broadcasts of compositions

on radio and on television, in particular, the American channel MTV. Accordingly, at each of these stages, a new, more extreme subgenre appeared, which sought to shock listeners, or return heavy music back to the underground, considering this state as a kind of "Golden Time" of the genre. An important place is the consideration of each separate subgenre at the same time as an element in the system of Heavy Metal music (its connections with previous subgenres, cultural borrowings from other areas of music or general culture) and as a separate bright aspect with its own characteristics and differences. Such consideration makes a more complete picture of the development of heavy music and especially clearly crystallizes the uniqueness of each of the subgenres within the Heavy Metal system. Considerable attention is paid to the issue of the emergence of Heavy Metal, which contains several dimensions, in particular: - Musical, which explains the compositional borrowings and influences on the basis of which the new genre was formed. - Countercultural, which outlines the phenomenon of dark or whimsical themes in the lyrics and individual musical elements. - The "dimension of chance", which, thanks to the music journalism of the time, played the role of naming the corresponding genre and without which the musical phenomenon called "Heavy Metal" either did not take place under the appropriate name, or did not take place at all. The study, in addition to the countercultural dimension, analyzed the general cultural sphere, which is important when describing the development of heavy music in European countries, especially extreme subgenres, such as Black Metal in Norway and Sweden, which are rightly considered extreme manifestations of extreme music due to appeals in lyrics and corresponding actions, for example, the burning of churches in 1990s. Without understanding the general cultural dimension of the respective states at one or another historical time, the corresponding phenomena cannot be comprehensively explained. Along with this, other factors take their place, in particular geographical and climatic features, economic condition, development of communication technologies, etc. For the convenience of research, the development of Heavy Metal is differentiated into two stages: - pre-extreme, which describes the formation of a new genre at the end of 1960s as different from the already relatively popular rock music and its culture, the formation of the main differences from the corresponding culture during the heyday of rock music subgenres in 1970s, coming to the fore in the musical counterculture of Heavy Metal as a separate independent genre in the first two thirds of the 1980s. In this period, Heavy Metal is described primarily as a phenomenon of a long British musical tradition that reached its apogee in the early 1980s, creating a kind of "school" that entered historiography as the "New Wave British Heavy Metal". The influence of the British scene quickly spread to the USA, where in the mid-1980s a new subgenre emerged - Thrash Metal, within which the most famous performers of heavy music such as Metallica, Megadeth, Slayer, Anthrax and others created. Competing with another popular subgenre in the US at the time, Glam Metal, the first phenomenon of conflict within heavy music took place, where one of the subgenres gained airtime on radio and television, while the other tried to return the genre to the underground, which began the transition to the next stage in the dissertation.

### **Державний реєстраційний номер ДіР:**

**Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:** Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

**Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:** Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії

**Підсумки дослідження:** Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

### **Публікації:**

- Стойків А. Компаративний огляд композицій Гетеборзької школи метал музики, як демонстрація основних етапів її розвитку (1990-2008) // Україна-Європа-Світ = Ukraine-Europe-World : міжнародний

збірник наукових праць. Сер. Історія, міжнародні відносини. Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2019. Вип. 23. С. 229–234.

- Stoykiv A. HAIRED VS BALDHEAD: CONTACT BETWEEN “METALHEADS” AND “GOPNIKS” IN SOVIET UKRAINE, 1987–1991 // Україна–Європа–Світ. Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2019. Вип. 22. С. 166–170.
- Стойків А. Роль треш металу у становленні екстремальної важкої музики (на матеріалах інтерв'ю музикантів) Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Історія / М-во освіти і науки України; Держ. вищ. навч. заклад «Ужгород. нац. ун-т», Ф-т історії та міжнародних відносин; [Редкол.: Ю. В. Данилець (головний редактор) та ін.]. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла». Вип. 1 (44). 160–168 с.
- Стойків А. НАРИС СТАНОВЛЕННЯ БЛЕК-МЕТАЛУ В НОРВЕГІЇ ТА ШВЕЦІЇ В ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ 1999-Х РОКІВ ЯК КОНТРАКУЛЬТУРИ ДО ВАЖКОЇ МУЗИКИ НА ОСНОВІ АНАЛІЗУ МУЗИЧНИХ ТВОРІВ Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка / [редактори-упорядники М. Пантук, А. Душний, В. Ільницький, І. Зимомря]. – Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», – Вип. 55. Том 2. 28–38 с.

**Наукова (науково-технічна) продукція:**

**Соціально-економічна спрямованість:**

**Охоронні документи на ОПВ:**

**Впровадження результатів дисертації:** Впровадження не планується

**Зв'язок з науковими темами:**

## **VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)**

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Алексієвець Леся Миколаївна
2. Lesia Aleksiiievets

**Кваліфікація:** д. і. н., професор, 07.00.02

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:** Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

**Код за ЄДРПОУ:** 02125544

**Місцезнаходження:** вул. М. Кривоноса, буд. 2, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46027, Україна

**Форма власності:** Державна

**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України

**Ідентифікатор ROR:**

## **VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів**

**Офіційні опоненти**

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Грицак Ярослав Йосипович

2. Yaroslav Hrytsak

**Кваліфікація:** д.і.н., професор, 07.00.06

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:** Український католицький університет

**Код за ЄДРПОУ:** 26205857

**Місцезнаходження:** вул. Свенціцького,17, Львів, 79011, Україна

**Форма власності:** Державна

**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України

**Ідентифікатор ROR:**

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Юрій Михайло Федорович

2. Mikhail Yuriy

**Кваліфікація:** д. і. н., професор, 07.00.01

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:** Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

**Код за ЄДРПОУ:** 02071240

**Місцезнаходження:** вул. Коцюбинського, буд. 2, Чернівці, 58012, Україна

**Форма власності:** Державна

**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України

**Ідентифікатор ROR:**

**Рецензенти**

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Смоляк Олег Степанович

2. Oleh Smoliak

**Кваліфікація:** д. мист., професор, 17.00.03

**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-3766-1246

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:** Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

**Код за ЄДРПОУ:** 02125544

